

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 562/2017-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 8. novembra 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpenej Advokátskou kanceláriou ANDRAŠOVIČ & PARTNERS, s. r. o., Lermontovova 14, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Eduard Andrašovič, vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Levice č. k. 7 Er 371/2009-70 z 13. júla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. októbra 2017 osobne do podateľne doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou sťažovateľka namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) č. k. 7 Er 371/2009-70 z 13. júla 2017 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“ alebo „napadnuté rozhodnutie“).

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľka v pozícii povinnej v exekučnom konaní podala na okresnom súde návrh na zastavenie exekúcie a neskôr aj návrh na odklad exekúcie. Návrh na zastavenie exekúcie sťažovateľka odôvodnila tým, že okresný súd pri udeľovaní poverenia na vykonanie exekúcie zanedbal povinnosť a neskontroloval, či sú rozhodnutia správneho orgánu – platobné výmery vykonateľné a právoplatné, t.j. neskúmal prípustnosť exekúcie. Túto skutočnosť odôvodňuje tým, že z pripojeného exekučného titulu nemohol exekučný súd zistiť, či bol adresát písomnosti zastihnutý a zásielku si prevzal alebo správny orgán uplatnil fikciu doručenia písomnosti do vlastných rúk, pretože k exekučnému titulu nebola pripojená doručka preukazujúca doručenie.

3. Okresný súd napadnutým uznesením návrh povinnej na zastavenie exekúcie zamietol a odklad exekučného konania nepovolil. Svoje rozhodnutie odôvodnil okresný súd tým, že sťažovateľka v návrhu na zastavenie exekúcie, ako aj v návrhu na odklad exekúcie nepreukázala žiadne zákonné dôvody, pre ktoré by súd jej návrhu mohol vyhovieť. Okresný súd zastával názor, že sťažovateľka od začatia exekúcie nevyužila žiaden opravný prostriedok, ktorým by namietala samotnú skutočnosť, že by jej exekučný titul nebol doručený. Okresný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia uviedol: *„V zmysle § 39 ods. 2 prvá veta Exekučného poriadku nie je povinnosťou oprávneného doložiť k exekučnému titulu opatrenému doložkou vykonateľnosti aj doručky preukazujúce doručenie povinnej, a teda nie je zakotvená ani povinnosť súdu si tieto vyžiadať. Súd teda nemal dôvod preskúmavať správnosť vyznačenia doložky vykonateľnosti ani spôsob doručenia exekučného titulu. Potvrdenie o vykonateľnosti exekučného titulu je potvrdenie o tzv. formálnej vykonateľnosti, teda o tom, že rozhodnutie bolo doručené, že uplynula lehota na plnenie, že nebolo podané odvolanie alebo že sa konanie o podanom odvolaní*

skončilo – exekučné tituly toto potvrdenie obsahovali a toto potvrdenie na nich vyznačil orgán na to oprávnený.“

4. K porušeniu označených práv (bod 1) došlo podľa sťažovateľky tým, že okresný súd vydal pre exekútora poverenie na vykonanie exekúcie a to napriek neprípustnosti exekúcie. Sťažovateľka uvádza: *„Nesprávnou identifikáciou povinnej, nedodržaním doručovacieho procesu, došlo zo strany súdu k vydaniu poverenia v rozpore so zákonom. Z dôvodu rozporu so zákonom (svojoľné porušenie kogentnej normy) platobné výmery nemohli byť platným exekučným titulom na základe, ktorého došlo k vydaniu poverenia na vykonanie exekúcie.“* Podľa sťažovateľky napadnuté rozhodnutie okresného súdu nie je vôbec odôvodnené.

5. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil porušenie označených práv (bod 1) napadnutým uznesením okresného súdu, toto uznesenie zrušil, priznal sťažovateľke primerané finančné zadosťučinenie v sume 8 000 eur a náhradu trov konania k rukám jej právneho zástupcu.

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie

konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov.

8. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa podanou sťažnosťou obracia na ústavný súd, keďže ústavnú sťažnosť považuje za jediný právny prostriedok, ktorý do dnešného dňa nevyčerpala a ktorý je podľa jej názoru spôsobilý poskytnúť *„ochranu základným ľudským právam a ústavným právam sťažovateľa, spočívajúcu vo vrátení veci porušovateľovi na ďalšie konanie a zákaze pokračovať v porušovaní práv“*. Keďže návrh sťažovateľky na zastavenie a odklad exekúcie bol zamietnutý a proti rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie, sťažovateľka je toho názoru, že do momentu podania sťažnosti vyčerpala všetky riadne a iné opravné prostriedky.

10. Ústavný súd konštatuje, že na rozhodnutie o sťažnosti nie je daná právomoc ústavného súdu.

11. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z uvedeného vyplýva, že právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

12. Sťažovateľka podala návrh na zastavenie exekúcie s poukazom na ustanovenie § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku. Podľa § 58 ods. 5 Exekučného poriadku proti rozhodnutiam podľa § 57 ods. 1 písm. a), b), f) až h), k) až m) je prípustné odvolanie. Ako z § 58 ods. 5 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 vyplýva, odvolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku. Prípustnosť odvolania je daná nielen v prípade rozhodnutia, ktorým sa exekúcia zastaví (pozitívne rozhodnutie), ale aj proti rozhodnutiu okresného súdu, ktorým bol návrh na zastavenie exekúcie zamietnutý (negatívne rozhodnutie).

13. V teórii sa vyskytli určité pochybnosti, či slovné spojenie „rozhodnutia podľa“ zahŕňa aj rozhodnutie o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie (negatívne rozhodnutie), pokiaľ bolo zastavenie navrhované z dôvodov uvedených v § 57 ods. 1 Exekučného poriadku. Súdna prax sa v rozhodujúcej väčšine rozhodnutí prikláňa k stanovisku, podľa ktorého je odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie prípustné, čo vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rozhodnutiach sp. zn. 1 Cdo 308/2006, 3 Cdo 306/2008, 3 Cdo 130/2009, 4 Cdo 207/2012 a sp. zn. 5 Cdo 327/2009. V rozhodovacej praxi najvyššieho súdu sa vyskytol aj názor, ktorý zastáva senát 6 Cdo, podľa ktorého v týchto prípadoch odvolanie prípustné nie je (napr. 6 Cdo 171/2012), tento je však ojedinelý vzhľadom na prevládajúci právny názor ostatných senátov.

14. Touto otázkou sa zaoberal aj ústavný súd, ktorý v zásade stabilne judikuje, že odvolanie je prípustné aj proti rozhodnutiu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie za podmienok podľa § 58 ods. 5 Exekučného poriadku. Prípustnosť odvolania proti takému rozhodnutiu možno vyvodiť z viacerých rozhodnutí ústavného súdu (m. m. II. ÚS 232/2012, II. ÚS 412/2013 a IV. ÚS 529/2011).

15. S prihliadnutím na uvedené ústavný súd zastáva názor, že proti výroku napadnutého uznesenia okresného súdu o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. g) Exekučného poriadku mohla podať sťažovateľka odvolanie. Proti takému rozhodnutiu bolo v zmysle § 58 ods. 5 Exekučného poriadku odvolanie prípustné.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka odvolanie nepodala a nevyčerpala tak tento opravný prostriedok, ktorý jej v tom čase platný a účinný Exekučný poriadok poskytoval aj na ochranu jej základných práv.

16. Argumentácia sťažovateľky týkajúca sa vyčerpania právnych prostriedkov v zmysle § 53 ods. 1 zákona o ústavnom zákone, t. j. že proti napadnutému rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie a ani iný riadny či mimoriadny opravný prostriedok (a teda že sťažovateľka pred podaním sťažnosti ústavnému súdu vyčerpala všetky právne prostriedky nápravy, ktoré jej zákon účinne poskytoval; pozn.), nie je vecne správna, pretože ako už bolo uvedené Exekučný poriadok umožňoval sťažovateľke i inú ochranu ňou označených práv.

17. Ústava ani zákon o ústavnom súde (§ 53 ods. 1) nepripúšťajú, aby si účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušení základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých účastníkovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy.

18. Na tomto závere nič nemení ani skutočnosť, že okresný súd sťažovateľku nesprávne poučil o nemožnosti podať odvolanie proti napadnutému uzneseniu.

Pokiaľ ide o poučenie o opravnom prostriedku v napadnutom uznesení, ústavný súd sa už vo svojej rozhodovacej činnosti vyjadril, že pod právnymi účinkami rozhodnutí rozumieme platnosť (viazanosť súdu rozhodnutím po jeho vyhlásení, vyhotovení alebo doručení), právoplatnosť a (predbežnú) vykonateľnosť, ktoré nastávajú vždy, ak nedôjde k odloženiu týchto účinkov v dôsledku úkonov účastníkov konania. K právnym účinkom rozhodnutia preto nemožno radiť aj obsah rozhodnutia, ku ktorému patrí aj poučenie o možnosti použiť opravný prostriedok. Takéto poučenie nemá žiaden účinok, je iba plnením špeciálnej poučovacej povinnosti súdu (§ 160 Civilného sporového poriadku a iné), ktorej obsah sa môže meniť (a aj mení) v dôsledku zákonnej úpravy. To, že takéto poučenie nemá žiaden účinok, je potvrdené aj stabilnou praxou opravných súdov v občianskom súdnom konaní, podľa ktorej nesprávne poučenie o možnosti podať opravný prostriedok (napríklad ak sa v poučení súdneho rozhodnutia uvádza, že účastník môže podať odvolanie,

hoci podľa Civilného sporového poriadku odvolanie nie je prípustné) nezakladá žiadne účinky, najmä nevytvára procesné právo na podanie odvolania. Rozhoduje totiž len znenie zákona, a nie obsah poučenia (m. m. II. ÚS 264/04).

19. Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

20. Sťažovateľka podanou sťažnosťou namieta porušenie označených práv napadnutým uznesením okresného súdu ako celku, teda aj tým výrokom rozhodnutia, ktorým okresný súd nepovolil odklad exekúcie. V tejto súvislosti však sťažovateľka nielenže neuviedla žiadnu ústavnoprávnu argumentáciu, ale v sťažnosti absentujú akékoľvek dôvody, na základe ktorých by sťažovateľka namietala porušenie označených práv v tejto časti. Keďže sťažovateľka, kvalifikovane zastúpená advokátom, namietané porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru výrokem napadnutého uznesenia o nepovolení odkladu exekúcie v sťažnosti riadne ústavnoprávne neodôvodnila (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa touto časťou sťažnosti.

21. Vzhľadom na to, že ústavný súd sťažnosť odmietol, ďalšími návrhmi sťažovateľky sa už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. novembra 2017